

Prosperitu a stabilitu státu bude limitovat nedostatek pracovníků

6.8.2023 - | Hospodářská komora ČR

Nedostatek pracovní síly ohrožuje nejen běžný chod české ekonomiky, ale i budoucí schopnost státu realizovat strategicky důležité projekty v oblastech, jakými jsou energetika, dopravní infrastruktura, vzdělávání nebo zdravotnictví.

Vyplývá to z analýzy překážek trhu práce, kterou provedla Hospodářská komora. Ta doporučuje zlepšit dostupnost mateřských školek, čímž by se matkám na rodičovské umožnilo více se zapojit do pracovního procesu, a zatraktivnit dohody a zkrácené úvazky, čímž by se také zvýšila participace studentů a seniorů na pracovním trhu. Stát by se měl zaměřit také na dostupnost nájemního bydlení, díky kterému by zaměstnanci byli ochotnější stěhovat se za prací i mezi regiony.

*„Je třeba si přiznat, že Česká republika zaostává v dynamice růstu za jinými postkomunistickými zeměmi, protože už vyčerpala své dosavadní faktory růstu. Naše země se tak nachází na pomyslné křižovatce. Buď se vláda rozhodne, že začne strategicky investovat a učiní zásadní a odvážné kroky, které naší zemi zachovají nebo ještě lépe posílí její konkurenceschopnost, nebo se životní úroveň obyvatelstva bude rok od roku propadat. **Realizace těchto investic přirozeně vyvolá vyšší poptávku po pracovní síle. Přitom je ale už dnes největší překážkou rozvoje firem nedostatek pracovníků, který tak bude limitovat i jakoukoli snahu o rozvoj a udržení ekonomické stability státu,**“* upozorňuje prezident Hospodářské komory Zdeněk Zajíček.

Firmy v současnosti postrádají na 300 tisíc zaměstnanců a dle dostupných projekcí by **do roku 2032 mělo dojít k poklesu populace v produktivním věku o dalších více než 240 tisíc**. Podle odhadů Hospodářské komory stát kvůli tomu jen letos trátí na daních a odvodech okolo 150 mld. korun.

Zmírnit tento nežádoucí vývoj by podle Hospodářské komory pomohlo **zvýšení participace nemobilizovaných domácích zdrojů pracovní síly**, jako jsou studenti, senioři nebo matky na rodičovské. Opatření státu by měla směřovat do zatraktivnění flexibilních pracovních úvazků, jakou jsou dohody nebo zkrácené úvazky. K lepšímu zapojení matek do trhu práce by přispělo **zlepšení dostupnosti zařízení předškolní výchovy**, uvádí analýza.

K vyrovnávání rozdílů míry nezaměstnanosti mezi regiony by pomohlo, pokud by stát **zkvalitnil dopravní infrastrukturu**, čímž by lidem usnadnil cestování do zaměstnávání, a také kdyby **zvýšil dostupnost nájemního bydlení**.

*„Je běžným jevem, že na úrovni jednoho státu existují mezi regiony ekonomické rozdíly. V ideálním případě by k vyrovnání těchto rozdílů mělo docházet přirozeně, tedy že se pracovní síla přelévá z oblastí s přebytkem pracovní síly do oblastí jeho nedostatku. V realitě tento proces ale komplikuje řada bariér. V případě naší země je významnou překážkou **vysoký podíl vlastnického bydlení, což snižuje ochotu a reálné možnosti pracovní síly se stěhovat za prací**. K řešení této situace může přispět budování dopravní infrastruktury a výstavba nájemního bydlení,“* doplnil analytik Hospodářské komory Roman Renda.

Podle Hospodářské komory nedostatek pracovní síly podtrhuje i fakt, že český trh práce byl schopen absorbovat více než 100 tisíc pracovníků z Ukrajiny s udělenou dočasnou ochranou. **Jejich**

uplatnění na trhu práce je ale v některých odvětvích, jako je stavebnictví, omezené, protože tuto sílu tvoří převážně ženy, které navíc limituje i péče o děti.

Firmy jsou tak nucené zaměstnávat pracovníky i z jiných zemí, nicméně vládní kvóty na tuto kvalifikovanou pracovní sílu jsou nedostatečné a proces udělování zaměstnaneckých karet je v konkurenci okolních zemí příliš zdlouhavý.

Potenciál české ekonomiky ale limitují i další faktory, například **v mezinárodním srovnání vysoká rigidita české pracovníprávní legislativy a příliš silná ochrana zaměstnance**. Kvůli nízké flexibilitě pracovníprávní legislativy se tak Česká republika v mezinárodním srovnání 140 zemí řadí na 101. místo.

V červnu kabinet Petra Fialy zřídil **Vládní výbor pro strategické investice**, který má napomáhat lepší koordinaci přípravy a zlepšení podmínek pro rychlejší a efektivnější realizaci strategických investic v oblastech dopravy, bydlení, energetiky, vzdělávání a vědy, výzkumu a inovací a investic vyžadujících pro udělení pobídky souhlas vlády.

Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů na prvním jednání výboru předložili analýzu, v níž doporučují **strategické investice financovat mimo rozpočet, zjednodušit povolovací procesy a posílit investice do energetické, dopravní a datové infrastruktury. Stát by se měl zaměřit také na investice do vzdělávání a pracovního trhu.**

https://www.komora.cz/press_release/hospodarska-komora-prosperitu-a-stabilitu-statu-bude-limitovat-nedostatek-pracovniku